

На основу члана 7. став 2. Закона о безбедности и здрављу на раду („Службени гласник РС”, број 35/23),

Министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања доноси

ПРАВИЛНИК

о превентивним мерама за безбедан и здрав рад на висини

"Службени гласник РС", број 5 од 17. јануара 2025.

Члан 1.

Овим правилником прописују се захтеви које је послодавац дужан да испуни у обезбеђивању примене превентивних мера са циљем отклањања или свођења на најмању могућу меру ризика од настанка повреда на раду и оштећења здравља запослених који настају или могу да настану при раду на висини.

Члан 2.

Рад на висини јесте сваки рад у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду, односно рад који запослени обавља у индустријским и другим заштићеним и незаштићеним вертикалним срединама.

Заштићена и незаштићена вертикална средина, у смислу овог правилника, јесте свака висина на којој запослени обавља послове на висини два метра и више од чврсте подлоге.

Члан 3.

Рад на висини, у смислу овог правилника, сматра се рад који запослени обавља:

- 1) на скели, радној платформи или лествама;
- 2) на одржавању инсталација у индустријским објектима;
- 3) на возилима (нпр. приколица камиона);
- 4) на дрвећу;
- 5) приликом коришћења и употребе опреме за рад намењене за привремене радове на висини за приступ објектима (нпр. спољним деловима зграда, одржавању спољних фасада на објектима, раду на крову и сл.);
- 6) на пловилу;
- 7) на телекомуникационим стубовима или јарболима;
- 8) индустријским димњацима;
- 9) на електричним и електроенергетским стубовима;
- 10) у близини ископа или других отвора;
- 11) у циљу постављања плаката на билборду, рекламних ознака, видео бима и сл.;
- 12) сваки други рад који запослени обавља користећи ослонце на висини два метра и више од чврсте подлоге при чему радни простор није заштићен од пада са висине.

Радом на висини сматра се и рад који послодавац утврди актом о процени ризика на радном месту и у радној средини у складу са прописима у области безбедности и здравља на раду.

Члан 4.

Послодавац је дужан да предузме одговарајуће техничке мере или да користи одговарајућа средства, а нарочито опрему за рад на механизовани погон да би избегао рад на висини.

Послодавац је дужан да, где није могуће избећи рад на висини, предузме одговарајуће техничке мере, користи одговарајућа средства и да обезбеди запосленима коришћење личне заштитне опреме за спречавање пада са висине са циљем да се отклони или смањи ризик од настанка повреде или обољења који настаје при раду на висини.

Члан 5.

Послодавац је дужан да за сва радна места у радној средини, на којима постоји могућност рада на висини изврши процену ризика од настанка повреда и оштећења здравља запослених са циљем одређивања начина и мера за отклањање или смањење тих ризика.

Послодавац је дужан да, процену ризика из става 1. овог члана изврши, узимајући у обзир:

- 1) необезбеђене ивице и отворе;
- 2) крхке и ломљиве површине које не могу да издрже тежину запослених који се крећу (нпр. кровови, радне платформе и др.);
- 3) оштре ивице на конструкцијама;
- 4) опасности у вези са временским условима (нпр. ветар, киша и други услови који могу повећати ризик од клизања, спотицања и падова);
- 5) предмете и алате који падају или могу да падну;
- 6) утицај возила у покрету на радном месту и у радној средини;
- 7) утицај близине река, језера на радно место и радну средину;
- 8) близину далековода и других водова под напоном;
- 9) друге опасности и штетности.

Члан 6.

Послодавац је дужан да примењује превентивне мере приликом обављања рада на висини, у складу са прописима из области безбедности и здравља на раду и одредбама овог правилника.

Превентивне мере обезбеђује послодавац полазећи од:

- 1) избегавања рада на висини тамо где је то могуће изводљиво;
- 2) обезбеђивања опреме за рад намењене за привремене радове на висини;
- 3) обезбеђивања личне заштитне опреме;
- 4) обезбеђивања процедура за спасавање и евакуацију;
- 5) обезбеђивања издавања дозвола за рад;
- 6) обезбеђивања других мера за спречавање пада са висине.

Дозвола за рад из тачке 5) овог члана обавезно садржи:

- 1) локацију (место рада);
- 2) име и презиме запосленог;
- 3) назив радног места;

- 4) датум издавања и датум важења;
- 5) прецизан опис послова који се изводе на висини са методама рада;
- 6) списак опреме за рад намењене за привремене радове на висини;
- 7) списак личне заштитне опреме;
- 8) препознате и утврђене опасности и штетности на радном месту и у радној средини;
- 9) превентивне мере за безбедност и здравље на раду;
- 10) име и презиме лица које је издало дозволу за рад;
- 11) име и презиме лица које је одређено да контролише примену мера безбедности и здравља на раду;
- 12) напомена (нпр. предлог за измене и допуне превентивних мера).

Послодавац је дужан да актом о процени ризика у писменој форми, донетим у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду, утврди мере за спречавање, отклањање или смањење ризика приликом рада на висини.

Члан 7.

Послодавац је дужан да обезбеди да:

- 1) се рад на висини планира, организује, контролише и изводи на такав начин да се спрече повреде на раду и оштећење здравља запосленог;
- 2) су на радном месту на коме се обавља рад на висини спроведене мере безбедности и здравља на раду;
- 3) рад на висини обавља запослени који је здравствено способан;
- 4) се приликом обављања рада на висини на отвореном простору узимају у обзир временски услови;
- 5) су запослени који раде на висини и руководиоци обучени за безбедан и здрав рад;
- 6) је опрема за рад намењена за привремене радове на висини исправна и безбедна за коришћење и да су на њој примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду, као и да обезбеди контролу њене употребе у складу са наменом;
- 7) спречи повреде на раду које могу настати од предмета и алата који падају или могу да падну;
- 8) је одговарајући број запослених обучен за пружање прве помоћи и да су обезбеђена средства и опрема за пружање прве помоћи у складу са прописима о безбедности и здравља на раду.

Члан 8.

Послодавац је дужан да обезбеди системе за заштиту од пада са висине, као што су заштитне ограде, заштитне мреже и другу опрему за заустављање пада у циљу спречавања пада са висине.

Када се обавља рад на висини за који није неопходно обезбедити мере из става 1. овог члана за заштиту од пада, тада је послодавац дужан да примени друге одговарајуће мере у циљу спречавања пада са висине у складу са прописима из области безбедности и здравља на раду.

Члан 9.

Послодавац је дужан да запосленом који ради на висини обезбеди претходни и периодични лекарски преглед у складу са прописима у области безбедности и здравља на раду.

Члан 10.

Послодавац је дужан да у току обуке за безбедан и здрав рад, запослене који раде на висини упозна са свим врстама ризика који се могу појавити на радном месту и у радној средини, а који настају при раду на висини у складу са програмом обуке запослених за безбедан и здрав рад.

Члан 11.

Послодавац је дужан да у току обуке руководиоце који прате и контролишу примену мера безбедности и здравља на раду на висини упозна са свим врстама ризика који се могу појавити на радном месту и у радној средини на којем запослени ради на висини, у складу са програмом обуке руководиоца.

Члан 12.

Послодавац и запослени, односно њихови представници за безбедност и здравље на раду дужни су да сарађују у вези са свим питањима која се односе на рад на висини.

Члан 13.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а почиње да се примењује од 28. априла 2025. године.

Број 110-00-00011/2024-01

У Београду, 30. децембра 2024. године

Министар,

Немања Старовић, с.р.